

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 207.

V Ljubljani, v soboto 12. septembra 1885.

Letnik XIII.

Avstrijska trgovina na vzhodu.

Leta 1763 je pisal eden prvih narodnih ekonomov preteklega stoletja, Justus Möser, da je na vzhodu še mnogo potov odprtih nemški trgovini, h kateri se je tačas prištevala tudi avstrijska. „Ves dobiček pa ostane Francozom, Angležem in Holandcem. Sinovi naših trgovcev se sprehajajo po Bremnu in Hamburgu. V Kadiz, Lisabon, Smirno, Alepo, Kairo naj bi šli, za to skrbeli, da bi se tam kaj z dobičkom prodalo, pridobili naj bi si znanec in tovarišev ter kupčevali.“

Te besede, pisane pred dobrimi sto leti, veljajo skoraj še danes o avstrijski vzhodni trgovini. In zakaj je naša trgovina še tako malo razvita na vzhodu?

Nekdanji avstrijski minister, Banhans, je trdil, da avstrijska trgovina trpi vsled treh napak. To so namreč privilegovane akcijske družbe, ki ovirajo našo trgovino, v prvi vrsti: Severna železnica, Donavska parobrodna družba in avstrijski Lloyd v Trstu. O severni železnici ne govorimo. Znana je čitateljem nje uprava, znan njen privilegij iz zadnjega državnega zbora. Nič na boljšem nismo z Donavsko parobrodno družbo. Dva vzgleda zadostujeta, da se prepričamo, kako je z našo trgovino. Znani P. Dehn izdal je lansko leto zanimljivo knjigo „Nemčija in vzhod“. Tu pripoveduje pisatelj, da je nek Rus kupil na Dunaji čistilni stroj. Poizvedoval je, kako bi ga najceneje spravil do Črnega morja. Vspeh njegovemu poizvedovanju je bil ta, da svojega stroja ni izročil Donavski parobrodni družbi, temveč po železnici ga je dal prepeljati v Marzilio (Marseille) in od tukaj na francoski ladiji v Poti ob Črnem morju. In na tem dolgem ovinku je manj plačal, kakor je zahtevala Donavska družba. Drug vzgled je pravil na Dunajskem shodu 8. maja 1880 J. Mayer iz Ulma. Vožnina za 100 kg. škroba (štirke) iz Ulma do Dunaja na ladiji z vesli in od tukaj po parobrodu skoz sulinsko ustje v Carigrad znesla 14 mark 27 vinarjev, nasprotno pa znesla vožnina iz Ulma preko Londona v Carigrad le 5

mark 18 vinarjev, toraj za dobro polovico ceneje. Amerikansko žito pride ceneje v Nemčijo, kakor ogersko. Vožnina amerikske pšenice iz New-Yorka v Mannheim znesla za 100 kg. 3 marke 50 vin., za ogersko pšenico pa od Rršave (Orsove) do Pasova 3 marke 75 vinarjev.

To so v resnici čudne razmere, ki zelo ovirajo promet po Donavi, tej naravni cesti proti vzhodu. Vendar vse krivde ne smemo parobrodni družbi pripisovati. Leto na leto mora izdajati velike svote, da odstranjuje največja napotja vožnje. Železna vrata so tako rekoč še sedaj zaprta, in regulovanje Donave od Požuna do Bude je nalašč ovirala ogerska vlada, da bi tako Budapešta postala skladišče podonavske trgovine. Samo leta 1882 je družba izdala za poprave od Dunaja do Gönyö (Raba) 52.385 gld.

Mnogo napotja toraj silijo družbo, da povišuje vožnino, in da se mnogo blaga iz podonavskih dežel izvozi v Nemčijo po Sredozemskem morju, ne pa po Donavi. Saj so celó naši vojaki v južni Bosniji za časa okupacije dobivali potrebne reči iz Londona in skoz Solun.

Še na slabšem je Avstrija z železnicami proti vzhodu. Avstrija ima le „spojne“ železnice v Rumunijo in zadnji čas v Srbijo. In kako sta zidala železnice, Strousberg v Rumuniji in Bontoux v Srbiji, o tem raje molčimo. Najbolj je pa še Turčijo opeharil znani „baron“ Hirsch, ktereja je Turkom vsilila Avstrija, kakor Srbom Bontoux-a. V zahvalo je Hirsch Avstriji obrnil hrbet ter se pridružil Angležem. S pomočjo grofa Beusta je zidal turške železnice od morja sem, od koder so Angleži s svojim blagom preplavili balkanski polotok. Z našimi železnicami ni bilo nikake zveze. In vendar je bil Hirsch do najnovejšega časa varovanec naših državnikov. Kdo se ne spominja „švindlja“, ki sta ga skovala in skuhala baron Hirsch in grof Beust s turškimi srečkami?!

Dunajska „Neue freie Presse“ je bobnala in godla, ljudje so vreli skup in pokupili spomladi leta 1870 1.980.000 turških srečk. Hirsch je skupil nad 356 milijonov frankov. Ker je Hirsch trdil,

da je prejel za železnice le borih 254.545.454 fr., toraj so utaknili v žep nad sto milijonov baron Hirsch, prijazni diplomati in časnikarji. Kakor je trdil „Fremdenblatt“, zaslužil je Hirsch pri turških srečkah dobrih 64 milijonov. Leta 1882 so padle turške srečke od 180 do 25 in od l. 1875 se niso več obrestovale, toraj so zgubili vdeleženci nad 300 milijonov. Berolinska „National-Zeitung“ je imenovala Hirschevo početje „največji finanjski in politični škandal našega časa“. Zgradil je namesti 2000 kilometrov le 1200, podkupil ministre sultana Abdula Aziza in sedaj vleče okrog 4 milijone čiste stega dobička od turških železnice.

(Konec prih.)

Prevdarki o sedanjih srednjih šolah.

X.

Naravoslovju so že od nekdaj očitali, da se ne dá strinjati s tem, kar imenujemo vero. Treba je brati le Lukrecijevo delo: de rerum natura, in pa spise sedanjih naravoslovcev, potem se prepričamo kmalu, da je v naravoslovju nekaj veri nasprotnega. A paziti moramo: ako pravim „v naravoslovju“, mislim na vednost, kakor jo obdelujejo ljudje, nikakor pa ne, kakor je vednost sama na sebi. Kakor se dá vsaka misel, vsaka beseda po svoje zasukati, da človeku dopada, tako zasukati, kakor jo človek hoče imeti: enako se dá tudi z vednostjo ravhati. Kdor pozna zgodovino posameznih vednosti, tega ne bodo motile nikdar na prvi hip „pridobitve“ vednosti, ako so navidezno nasprotne veri. Jaz se zanašam zelo na pamet človeško in upam, da bode še ogromno napredovala. Toda ravno tako vem, da je naš razum tako omejen, tesen in slab, da mu je skoro prav tako naravno motiti se, kakor zadeti resnico. Kako lahko je, da postane umsko spoznanje enostransko! Zato tudi naravoslovec, ako se ne peča z drugimi vednostmi in ako ne goji najplemenitejših zmožnosti naše duše — čustva verskega, sploh čustva za vzvišeno; nazadnje popolnoma pozabi, da je še kaj

LISTEK.

Gospod vrednik!

Namenil sem se Vam pisati, a ne vem, kaj bi pisal. Godi se mi skoraj tako, kakor Vam, kedar Vam pride stavec popoldne praviti, da še toliko in toliko vrst manjka in Vi nimate gradiva. Ali jaz sem vendar na boljem, kajti jaz pišem, kedar se mi ljubi, Vi pa morate, ker stavec prej ne miruje, dokler mu ne napišete.

G. vrednik, Vi se mi smilite vedno, posebno pa zdaj o politični suši. Pasji dnevi so na pratiki že minuli ali v politiki še vedno trpé. Ni ne volitev, ne državnih in deželnih zborov, Mahdi je šel v penzijo, Rus in Anglež se nočeta lasati. O čem naj torej ubogi časnikar piše? A tolažite se, kmalu boste imeli dosti tvarine za obdelovanje. Španjolci so začeli Bismarku zobe kazati in mu jih bodo še, dokler nad njimi dobro ne zareži. Se vé, Bismark bo imel gotovo prav, kajti kdor je močnejši, je po politični morali tudi pravičnejši. In ako bo tudi Španjolecem želja po Sedanu kmalu prešla, imeli

bodete ob tednu družih reči na razpolaganje. Ministri so se že vsi vrnili s svojih grajščin, oziroma iz kopalšč in zdaj pridno snujejo načrte in poročila; nemško-česki poslanci že tudi vse instrumente poskušajo. 22. t. m. se začne državni zbor in potem bo dan na dan „Zapfenstreich“, da bo vse po konci.

Gradiva boste imeli tedaj dovolj za obdelovanje ali manjkalo Vam bo tudi v prihodnje zadovoljnih čitateljev, pridnih sodelavcev in obilnih naročnikov.

Zdaj živimo v telegrafičnem veku, zato čitatelji tudi po telegrafično mislijo. Najnoveše novice se blazno požirajo, članki, posebno oni s pritliklino „dalje prihodnjič“, se pa devajo „ad acta“. Kedar se Vam ne posreči nobene „važne“ novice vjeti, tačas pravijo čitatelji: danes je „Sl.“ suh kakor poper. Ako bi se danes Španjolci in Nemci pomirili in bi Vi čez teden priobčili temeljito diplomatsko razpravo z napisom: pravi vzroki španjsko-nemškega konflikta, ki se čitatelji za vso vašo temeljitost jako malo menili.

Letos sem Vam pošiljal članke, ki so v listu na prvi strani nad črto prostor polnili nekaj tednov.

Mislil sem, občinstvo bo kar iznenadeno, vse me bo v zvezde kovalo in drugi časniki se me bodo laskovo spominjali. Čakam nekaj časa, a nihče se ne zmeni, čez štirinajst dni pa berem v nekem šaljivem listu: Kaj je dalje kot večnost? Odgovor: Uvodni članki v „Slovenca“. Kaj ne, da je bil to lep kompliment za-me in to je bila edina kritika mojih „monumentalnih“ člankov. Zato Vam pišem zdaj le kratke „jedrnate“ sestavke; morebiti me bo kdo zavoljo teh pohvalil. Ker so pa nekteri ljudje vendar tako suhoparni, da želé, da bi bilo vselej najmanj pol lista napolnjenega z visoko-političnimi, narodno-gospodarskimi, filozofičnimi in z družimi tacimi dolgočasnimi spisi, zato utegnem pozneje enkrat zopet za suhoparneže dolge dolgočasne članke pisati.

Dobé se pa tudi tako vestni čitatelji, ki vselej vsega „Slovenca“ prečitajo. Zanimivi Piccoli-jevi sestavek na zadnji strani „O esenci za želodec“, se jim zdi toliko zanimiveji, kolikor večkrat ga čitajo. Ti so gotovo najbolj praktični, misleč si: ako ves list plačam, moram tudi vsega čitati, ker opravništvo nima navade denar vračevati tistim, ki ga samo na polovico čitajo.

drugega v človeku in zunaj človeka, kakor tvarina. Kdo pa tudi ne vé, da so bili izvrstni in prvaki med naravoslovci verni? Ali je bil Newton puhlo-glavec in Leibnitz zabiti, ker je imel vero? Zakaj pa Hyrtl pripoznava, da ima človek tudi dušo? In Ulrici, Fechner, Lotze — ali so ti manj veljavni, kakor Vogt, Moleschott, Büchner? V istini ni do dandanes spravilo naravoslovje nobene resnice na dan, ki bi spodbila kako versko resnico. In vendar že odmeva tudi po gimnazijah in realkah ta glas, da se naravoslovna vednost uspešno bojuje s zastaranimi mnenji, ki bodo morala prej ali slej umakniti se absolutni vedi.

Le poslušajmo, kaj govori gimnazijalni učitelj v Ljubljanskem gimnazijskem letnem poročilu (leta 1878): „Nepremagljivo prodira znanje dalje proti nespameti in predsodkom, vedno huje streljivo pri-naša v bitvo, vedno več učencev se zbira okoli za-stave, na kateri je prevzvišeno geslo: spoznavanje resnice in pri tem nima krute sile za svoje orožje, ampak orožje najbolj človeško, človeškemu duhu naj-primernejše: prepričanje. Kdor se uči brez predsodka in brez malenkostnega strankarstva zgodovine na-ravne vede, ne more dvomiti, kam da se bode obr-nila zmaga. V vseh naravnih pojavih vidimo, da vladajo trdni in nepremeljivi zakoni, povsod velja neogibna vzročna zveza pojavov in vsi ti pojavi so posledki mehanskih vzrokov — to in nič drugega ni nauk monizma.“ To je pač dovolj jasno. Naravo-slovje prodira proti „nespameti“ in „predsodkom“: ktera je pač ta nespamet in kateri so ti predsodki? Ali ni mislil g. gimnazijalni učitelj tukaj sv. vere in njenih nauk? Kdor se uči zgodovine naravo-slovja, ta dobro vé, da se bode zmaga obrnila na stran naravoslovja in da se bodo zgubili kakor nočni strahovi predsodki, t. j. nauk sv. vere.

Ako se kaj takega oznanjuje v javnem glasilu Ljubljanske gimnazije, kaj se še le oznanjuje med stenami šolskih sob! Naj bi se potrdil blagovoljni čitatelj dobiti v roko omenjeni letopis in začelo se mu bode daniti o sedanjih razmerah in ne bode se čudil, ako pravim, da pade mnogo dijakov na gim-naziji v brezno materijalizma. Včasih naravnost, včasih po strani sliši dijak na gimnaziji v dveh zadnjih letih, da je vse sama materija, da je svet brezkončen, da ni mogel nastati, ampak da je večni itd. Zato se je zamoglo zgoditi, da je na neki gim-naziji dijak smel v predavanji pred sošolci zagovar-jati goli materijalizem in profesor ga ni zavrnil. Res bi se morali nazadnje prašati: Ali kaj mislijo pro-fesorji na to, kje da so, ko so med nezrelimi mla-deniči in ne v kakem učenjaškem zboru?

Lahko bi navedel še druge slučaje, o katerih je bilo tu pa tam brati tudi po časopisih, n. pr. kaj je neki profesor učil o solncu, o koncu sveta itd. toda predaleč v to se ne moremo spuščati. Raje se po-mudimo nekoliko pri nekterih prevdarih. Službena prisega za profesorje in suplente se glasi: „Prisegli bodete Bogu Vsegamogočnemu, Njegovemu Veličan-stvu, našemu presvitlemu knezu in gospodu, Francu Jožefu I. itd. . . . da bodete svojo učiteljsko službo po svojem znanji in po svoji vesti opravljali, vsake zlorabe one službe varovali se, posebno take, ki bi bila nevarna državi, veri ali nramnosti . . . da bodete med mladino, ki Vam bode izročena, ne samo

znanosti, ampak tudi čut za vernost, nramnost in postavni red vzbujevali in širili . . . Kar se mi je sedaj čitalo in kar sem jaz dobro in jasno razumel, to moram in hočem zvesto spošnovati.“ — Razlagati in pojasnovati mi tega ni treba.

Dalje: Recimo, da ima kak profesor trdno pre-pričanje, da je naša katoliška vera neresnična in da je to, kar sam misli, gotovo in resnično: Prašam: ali ima zarad tega kak profesor pravico iztrgati učencem vero iz srea? Tudi natorno pravo mu ne daje take pravice. Stariši mu niso izročili otrok da naj jih pripravi ob vero. Vsak človek ima tudi pra-vico, da se mu pusti njegovo imetje; najdragocenejše imetje je sv. vera: tedaj nima nikdo pravice jemati je. Kakor je po naravnem zakonu velika pregreha pohujševati v nramnosti, ravno tako je tudi velika pregreha spodbiti glavni steber nramnosti, in ta steber je: sv. vera. Vednost je sicer prosta, ni pa prosto oznanovati, kar bi se komu ljubilo. Ali je materija-lizem že dognana stvar? Seveda, po prej omenjenega gimn. učitelja mislih je vsak nematerijalist nespa-metnež in ima predsodke. O ti ljuba profesorska modrost! Kdo je pa tvojim privilegiranim možganom dal toliko obilico fosforja, da se resnica kar iz njih kadi?

Nikakor drugače, kakor hudobno moram ime-novati počenjanje onih izgojevalcev mladine, kateri ji skalijo dušni mir s tem, da jim vzbudijo dvome nad sv. vero. V resnici ni treba drugega, kakor hudob-nosti, da se kdo skuša nad nezvedeno in tako ob-čutljivo mladino. Srednješolec ni dovolj zrel, da bi mogel razsoditi, kako da so puhli vaši ugovori, njega lahko zapeljete, kamor hočete. Vsiljujte onim svoje prepričanje, kateri so po vaših mislih vam kos, ki imajo enako razsodnost. S takimi se poskušajte: saj hočete vi rabiti samo eno silo, namreč prepričanje, pri mladini je pa kaj malo prepričanja. Skušajte, da učence o pitagorejskem stavku dobro prepričate in jih naučite razločevati žita na polji, drevesa v gozdu; naučite jih občudovati prekrasno naravo in ne kra-dite jim Stvarnika, po katerem hrepeni mladeniška duša. Ako imate težave, kader podučujete potrebne in lahke stvari, kaj jim motite glavo z nepotrebnimi dvomi o veri?

In nazadnje bi prašal vse one profesorje, ktere tako zelo mika govoriti pred učenci proti veri: Kaj pa zamorete vi učencem dati, ko ste jim vzeli vero? Nekoliko svoje neprebavljive vednosti, ktero dijak kolne, kader si mora glavo ž njo polniti za vaše rede. Dijak išče kaj drugega kader je prišel ob vero, in to vi dobro veste. Ker ni Boga, ni duše, ni ne-umrjčnosti, ni kazni za greh, — torej: gaudeamus igitur, juvenes dum sumus. Ede, bibe, lude: post mortem nulla voluptas.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. septembra.

Notranje dežele.

Presviti cesar odpeljal se je včeraj popoldne iz Celovca v Požego na Slavonsko, kjer se bodo v ponedeljek velike vojaške vaje završile. Danes došla je tje kaj velika deputacija Bošnjakov in Hercegovcev, da se cesarju pokloni in kakor se čuje ob enem na-

merava tudi prositi za stalno vtelesenje Bosne in Hercegovine pod krila avstrijskega orla. Vojaske vaje ondi bodo tudi tako velikanske, kakor so bile one ne Českem pri Plznu ali na Koroškem pri Celovci. Vseh skupaj bo vojakov ondi pod orožjem 36 bata-lionov pehote, 22 eskadronov konjиков in 10 baterij težkega topništva. Vaje bode vodil zapovednik hrvaškega vojnega kora št. 13, konjiški general Ramberg iz Zagreba. Vsled tega velikanskega premikanja vo-jajstva tudi vse v Požego dere, kar koli ima le ne-kaj časa.

Dnevni red prve ali otvorilne seje **državnega zbora** je: Vpeljava staroste, ki bo ob enem napra-vil obljubo, določitev perovodij za začasno opravo posla, obljube poslancev in vladna objava gledé slavnostnega otvorjenja državnega zbora na 26. t. m. s prestolnim govorom.

Nastala je govorica po časniki, da letos ne bo **deželni zborov**. Dotična vest je po najnovejših sporočilih neresnična. Pričeli bodo svoje delovanje takoj, kakor hitro bode državni zbor gotov s svojo sestavo, z adresno debato, z dovolitvijo provizoričnega budgeta in z delegacijami. Nadjati se je, da bo dr-žavni zbor vse to do polovice novembra, ali če mu bode levica hudo oponirala, do konca nov. dovršil in bodo takoj na to deželni zbori meseca decembra skupaj stopili. Čas zborovanja določen jim bo do božiča.

Slovaki, živeči pod krono sv. Štefana, so reveži vsega usmiljena vredni. Znano je, kako jih v duševnem oziru Madjari davijo. Da bi si rešili premoženje bivše „Slovenske Matice“, ktero so jim Madjari leta 1873 v Turoč-St. Martinu razpustili, češ, da je bila vseslovansko gnjezdo, izvolili so si nedavno deputacijo, ktera je šla s pisano prošnjo na Dunaj pred prestvitlega cesarja. V prošnjo so postavili, da naj bi presviti cesar razpustitev „Slov. Matice“ ovrge, njeno družbeno delovanje zopet do-volil, in da naj bi se zaplenjeno „Matično“ premo-ženje taisti zopet povrnilo. Če bi pa to ne bilo mogoče, naj se pa premoženje že vsaj ne izroči madjarsko-slovaškemu društvu za izobražbo. Prošnjo omenja, da odbor bivše „Matice“ ni bil nikdar za-slišan, česar so ga obdolžili, da goji državi sovražna mišljenje. Deputacija je prišla na Dunaj, ko ravno cesarja domá ni bilo. Pač ji ni drugzega kazalo, kakor prošnjo v kabinetni pisarni presvitlega cesarja pustiti. To je pa ravno največja smola, ktera se sploh kake prošnje prijeti more, če taista ne pride sama najprej presvitlemu cesarju v roke. Slovaška prošnja poslala se je, kakoršno so izročili, brez opazke in brez vsega madjarskemu ministru notra-njih zadev „zur Amtshandlung“, kar se v sloven-ščini in pa tudi v madjarsčini toliko pravi, kakor da naj gré med staro šaro, kar se je prošnji tudi resnično zgodilo. Če bodo Slovaki v resnici kaj doseči hotli, bodo morali že gledati, da bodo k cesarju prišli, kedar bo domá. Njegovi uradniki posebno Slovanom nikake ljubavi ne storé. Presviti cesar sam je pa vsem enako pravičen.

Poljaški listi pišejo, da je resnica, da so se **iz-gnani avstrijski podaniki** obrnili na c. kr. avstrijskega poslanika v Berolinu s prošnjo, da naj jih varuje pred kruto nemško roko, in da niti od-govora niso dobili na tisto ulogo. To je zanemarje-vanje, oziroma opuščanje uradne dolžnosti, kajti po-slanik je zarad tega ondi, da čuva pravice avstrij-skih podanikov in so dotični izgnanci pač prav sto-rili, da so se zarad tega obrnili na ministra. Večina izgnancev obrnila se je v Galicijo, kjer se za nje nabirajo milodari. Ob enem je pa gališko cesarsko namestništvo vsem okrajnim ukavarjem ukazalo, da naj nemudoma napravijo izkaz pruskim podanikov. Vzrok tega naročila ni znan, vganiti ga pa tudi ni težko. Porabiti ga mislijo za protipezo, če bi Putt-kamra med tem ne srečala pamet, da bi sprevidel, da med prijaznimi državami izgoni nedolžnih ljudi nimajo prav nobenega smisla. Število Avstrijcev, ki

G. vrednik, vsem čitateljem ne morete vstreči, saj še Bog ni vsega vsem všeč napravil. Največim bi pa vendar vstregli, ko bi si „Welt-Blatt“ za „mušter“ vzeli.

V minulem državnem zboru so napravili za obrtniške delavce normalen delavsk dan: delavec ne sme redno več kot enajst ur na dan delati, da ne opeša na telesu in duhu. Pričakujem, da bo pri-hodnji državni zbor dobroto normalnega dneva, ki bo pa seveda nekoliko krajši, naklonil tudi onim časnikarskim vrednikom, ki so v službi raznih bank in delniških društev. Vi, g. vrednik, ste pa neod-visen, avtonomen; zato Vam svetujem, da si tak dan precej sami napravite in da ga potem z lepo ne prekoračite. Kedar Vas pride stavec prvič nad-legovat, da mu manjka še kacih sto vrstá, dajte mu to-le moje pismo, da naj ž njim zamaši. Kedar Vas pa pride drugič nadlegovat in ste Vi že svoj dan vestno spolnili, mu pa recite, da naj prazen prostor pusti. Bodete videli, kako bodo vsi čitatelji prazni prostor debelo gledali, še bolj, kakor ko bi tam stalo zapisano: Rusi so Angležem glavno mesto Berolin vzeli. Ta prazni prostor bo najbolji argu-mentum ad hominem za vse tiste, ki so zmožni, da

bi sodelovali, pa so preveč „komod“, izgovarjajoč se, saj se „Slovenec“ tudi brez mene napolni. Mar-sikteremu bo vest očitala, saj toliko-le bi bil pa vendar-le lahko ti napisal, da bi se bil beli papir zakril.

Dalje Vam nasvetujem, da imenujete vse tiste, ki Vam vsake kvatre po sto vrstá pošljejo, častnimi vredniki in da imena vseh, ki Vam bodo od zdaj zanaprej le par vrstic poslali, priobčite koncem leta v „Imeniku „Slovenčevih“ sotrudnikov“. Ako to storite, bodete že v štirinajstih dneh prinesli to-le objavo: Naši marljivi sodelavci so nam toliko spisov poslali, da za ta teden ne potrebujemo drugzega kot nekaj kratkih lokalnih notic.

Zdaj Vam bom pa še nekaj zarad naročnikov nasvetoval. Pred dvema mesecema mi je dal neki italijanski znanec nekaj izvodov liberalnih časnikov in jeden izvod katoliškega dnevnika „Corriere di Verona“. Naj Vam omenim pri tej priliki, da jaz liberalne časnike, ako jih moram skrivaj dobiti, rad čitam, kedar se mi ne ljubi nič drugzega delati. Iz njih spoznavam mišljenje naših nasprotnikov, ki od Boga razodete resnice zametujejo; semtertje me tudi nekoliko kratkočasi predrznost visoko učenih vred-

nikov, ki jako čudne kozolee preobračajo in nam naivnost omikanih liberalcev, ki vsako nemisel, da je le protikrščanska, verjamejo. Ko bi mi Vi, gosp. vrednik, poslali anarhistični časnik „Ni Dieu, ni maitre“ (Ni Boga, ne oblasti), ali nihilistični „Na-rodna Volja“, jaz bi ju čital. Dobivati in čitati moram pa liberalne časnike skrivaj, kajti ljudje so slabi in marsikdo bi mislil, da se z liberalnimi na-čeli strinjam in to bi bilo pohujšanje.

Po tem ovinku naj se vrnem k italijanskemu katoliškemu dnevniku. „Corriere di Verona“ je ne-koliko večji od „Slovenca“ in stane zdaj 20 lir na leto. V tisti številki (25. junija letos), ki jo imam jaz, izraža željo, da bi imel prihodnje leto 2000 na-ročnikov, in ako se ta želja spolni, bo veljal na leto samo 12 lir in bo zjutraj shajal. Da bi se pa to laglje doseglo, hoče že letos v drugem polletji to-le poskusiti: vsak naročnik, ki pridobi dva nova naročnika, bo plačal za drugo polletje samo 6 lir in isto toliko tudi nova naročnika. Da bi se pa list še bolj razširil, ga dobé gostilničarji in kavarnarji, ki dajo častno besedo, da bo imelo občinstvo pri njih list vedno na razpolaganje, za celo drugo pol-letje za 4½ lir v Veroni in zunaj mesta za 5 lir.

so dobili povelje, prusko zemljo zapustiti, presega že 20.000 duš.

Vnanje države.

Več francoskih častnikov hotelo se je letos na Nemškem vojaških vaj gledaje vdeležiti. Dobro vedo, da bi jih v častniški opravi ne pustili blizu, preoblekli so se civilno in so tako želeli opazovati velike vaje gardinega kora ob Stetinski železnici. Bog vé, kako da so se izdali, kajti takoj ko so jih Nemci ovohali, morali so Francozje oditi preko meje.

Rusi angleškega izvaurednega poslanca Drummonda Wolfa v Carigradu jako pisano gledajo; če tudi se ne bojé, da bi se mu posrečilo Turka popolnoma na svojo stran spraviti, mu vendar ne zapajo toliko, da bi praznih turških blagajnic ne premotilo blesteče angleško zlató, ako bi Rus in Anglež v osrednji Aziji skupaj zadela. Poleg Turka pa Rusi tudi Kitajcem ne zaupajo dosti. Rusi so v poslednji francosko-kitajski vojski kitajske batalijone opazovali in so se prepričali, da nikakor niso tako slabi, kakor pa glas o njih in ta opazka jih je spodbodla, da so jeli skrbeti za pomnožitev svojih posadek ob kitajski meji, posebno pa ob reki Amur in na Kuldski meji. Zopet dokaz več, da imajo Rusi v Aziji svoje oči edino le na to obrnjene, kako bi varno do morja prišli, brez kterega vse srednje-azijske pustote za nje nimajo prave cene in tudi v nikaki primeri niso s stroški, kar so jih že za srednjo Azijo v gotovini in v vojakih žrtvovali.

Konec avgusta pisal je Bismark nemškemu poslancu v Madrid zaradi vrhovnih pravice čez *Karolinske otoke*. Ondi pravi Bismark, da so se nemški in angleški trgovci že pred več leti na imenovanih otokih naselili, kjer so potem kupčijo z omikanim svetom pričeli. Kar je bilo tistih trgovcev nemške narodnosti, prosili so večkrat, da bi jih Nemčija sprejela pod svoje pokroviteljstvo. Poleg Nemcev bili so ondasi naseljeni tudi še angleški trgovci, o španjskih ni bilo pa prav nič čuti. Španija si tudi v resnici od leta 1875, ko ste ji Nemčija in Angleška zahtevali po lastništvu Karolinskih otokov naravnost odbili, ni več prizadevala taiste polastiti si, še manj pa ondasi naseliti se. To je nemška vlada smatrala ravno, da so otoki brez gospodarja v našem smislu in se jih je polastiti ukazala, da bi imeli nemški trgovci ondasi naseljeni tudi nekaj pravega varstva. Nemška je sedaj pripravljena pravice lastništva preiskati in jih tuji državi v preosojo predložiti, tega pa ravno Španjolci nečejo. Boja pa zaradi tega ne bo, pravi Bismark.

Včeraj so se v Madridu ministri posvetovali, na kakošen način da bi se Nemcem zadostenje dalo za razžaljenje ondašnjega nemškega poslanika in *oskrunjenje nemškega grba in zastave*. Kakor se iz teh kratkih vrstic vidi, Nemci velikanskega razžaljeja ne bodo prezrli, temveč tirjajo zanj že zadostenje. Kajti Španjolci sami od sebe vendar taistega Nemcem ne bodo ponujali, če bi ga nihče ne zahteval. — Španjski parnik „Velasco“ prišel je pred otok „Yap“, kjer je izkrcal jednega guvernerja za tisto otoško skupino. V Madridu so pa na 9. t.m. v neki kosarni vojski nekoliko poropotali, kar se je od strani kakemu upor podobno videlo. Ker so pa na Španjskem takih vojaških uporov že navajeni, pravi telegram, da nimajo nikakega pomena. Še zapri menda ne bodo nobenega.

Izvirni dopisi.

Z Bleda, 11. sept. Ponesi, ljubi „Slovenec“, po vsem Slovenskem veselo novico, da je knez Ernst Windischgrätz kupil na Bledu posestvo. Dolgo časa je izbiral in iskal si primerne bivališča. Rad

Drugo leto Vam bom že poročal, kako se bo ta zdeva razvila.

Tedaj se dobiva zdaj na Laškem precej velik dnevnik za 6 ali celó za 5 gld. na leto, in sicer dnevnik, ki ima obilo inseratov. Najbrže na Laškem nimajo časnikarskega koleka in tako drage pošte.

Pa kaj Vam navajam ta zgled, si bote mislili; pri nas veljata samo kolek in marka 6 gld. na leto. Vidite, jaz Vam tega ne navajam zato, da bi Vi kar en bloc posnemali, to bi tudi dosti naročnikov ne pridobilo. Ako hočete imeti Vi prihodnje leto 2000 naročnikov, morate naznaniti, da bo vsakdo, ki se oglasi, list zastonj dobival. In da se list po gostilnicah in kavarnah razširi, morate vsacemu gostilničarju in kavarnarju naročnino za „N. Fr. Presse“ ali vsaj za „Grazer Tagespost“ preskrbeti. Za denar Vam ni treba skrbeti, pišite le slavno-znanemu profesorju v Budapešto in po njegovem navodu bote gotovo prave številke za loterijo pogodili.

Ako se bote, g. vrednik, po mojih nasvetih ravnali, bote imeli vedno dosti sodelavcev in Vaš list se bo povsod razširil. Kedar se mi bo ljubilo, Vam bom zopet kaj pisal. Vaš S—n.

bi bil kupil od grajščaka grad, pa žid, kar v roke dobi, ne izpusti iz rok. Tudi drugej je iskal, pa nikjer ni bilo zanj pripravno. In sedaj izbral si je tako imenovano „proštijo“, t. j. ono posestvo, ki leži od Petrana ob obali jezera do kapelice gori do ceste, ki pelje v Bohinj. Vse ljudstvo na Bledu je to novico z veseljem pozdravilo. Ondi bo zidal krasno vilo in napravil lep park. S tem, da je postal posestnik stare „proštije“, postal je tudi varuh kapelice, ki stoji pri jezeru. Bila je zadnji čas popravljena na prizadevanje preč. g. dekana, ko je neki Hrvat zapustil nekoliko denarja za popravo dotične kapelice. Prav lično je slike na opresnem dovršil g. Koželj iz Kamnika. Na strani M. B. sta sv. Henrik, rimsko-nemški cesar in njegova sveta žena cesarica Kunigunda, ki sta l. 1004 tadanjemu Brixenskem škofu sv. Albinu darovala Blejsko posestvo. Zraven Henrika je podoba sv. Magdalene, in zraven sv. Kundigunde slika sv. Blaža. Nad M. B., kteri dva angelja krono na glavi držita, je nashkan na stropu Bog Oče v oblakih.

Nad okni ste še dve sliki, in sicer slika nad levim, ki predstavlja sv. Ano, Joahima in Marijo, in nad desnim nadangelj sv. Mihael z mečem v roki, stojéč na glavi „zelenčevi“. Tudi facade ne morem pozabiti. V srednji niše je lepa slika sv. Cirila in Metoda, v stranskih nišah pa podobe sv. Janeza Nep. in sv. Nikolaja. Govori se, da hoče knez Windischgrätz sčasoma napraviti altar, da se bo lahko tudi sv. maša opravljala. Res Bled se bode kmalo ves predrugačil. Okoli in okoli se bodo dvigale krasne vile, med kterimi se bo gotovo najbolj odlikovala Windischgrätzova, ker bo postavljena na tako lepem in po vsem jezeru vidnem kraju.

Iz Novega Mesta, 10. sept. (Letošno birmovanje na Dolenjskem.) (Dalje) Prihodnji dan (3. sept.) bila je sv. birma za mestjanske otroke in kolikor je prostor dopustil tudi za okoličanske, v domači, lepi kapeli, kjer so jih 300 birmali, kar je bilo našim meščanom tako všeč, da mil. knezoškofa zaradi te postrežljivosti ne bodo nikoli pozabili. Ob 8. uri pa se je pričelo sv. opravilo po škofijskem obredniku, v krasno okinčani kapiteljski cerkvi, ki je ta dan v resnici oblekla vso svojo prelepo svatovsko obleko, ter je trajalo vse opravilo do pol dveh čez poludne. Izvrstnemu govoru, lepodoneči slovenski besedi, do uma in srca segajočim razpravam prevzvišenega vladike, ko so razpravljali potrebo sv. vere, upanja in ljubezni, kazajoči na našega Izveličarja ljubezen ter na našo časno in večno srečo izvirajoči blagor iz treh božjih čednost — ne upam si drugzega reči, kakor izraziti pristrčno željo, da bi nas vselej premilostni hoteli osrečiti z govorom, kadar nas zopet obiščejo, božji blagoslov bode spremljal njih besede! Gnječa v cerkvi bila je velika in škof morali so birmovati večino zunaj cerkve, toda pri vsej gnječi ni se zgodil najmanjši nered ali kaka nesreča, sploh moram reči, ako hočem govoriti resnico, da se je ljudstvo gosposko in kmetiško obnašalo prav izgledno, kar dela mestu in okolici vso čast. Birmanih bilo je vseh skupaj 1934. Število se je narastlo zato toliko ker že 7 let ni bilo tukaj sv. birme.

Ko so nas mil. knezo-škof v cerkvi nasitili z uki sv. vere, so po zgledu skrbne Marte mil. gosp. prošt poskrbeli tudi telesnim potrebam povabljenih 42 gostov. Samo ene reči so bili mil. prošt pozabili, namreč držati se „turnusa“, kar so jim pa knezo-škof radi dovolili radi povabljenih. Prvo napitnico naredili so mil. prošt knezo-škofu ter mojstersko pokazali vdanost Novomeščanov v vseh časih, zlasti ob času turških vojsk, presvitl. cesarju — pa tudi vernost ljudstva presveti katoliški Cerkvi. To zvestobo obljubuje in ponavlja tudi danes naše mesto obema oblastima, rekli so navdušeno ter pristrčno zahvalili v imenu mesta in vseh oblastnij, zlasti v imenu nedolžnih birmancev, ki so prejeli potrjenje v veri, mil. knezo-škofu, za milost da so se ponižali priti že letos v Novomesto. Za prelepo napitnico so se jim škof tudi izvrstno zahvalili, posebno še tudi vsem vradnim zastopnikom ki so jih s svojo nazočnostjo počastili in tako slavno sprejeli. Tukaj bili smo zopet vsih stanov skupaj vsi enega srca, nesrečni prepri med strankami je popolnom potihnil, Bog daj, da bi se v blagor našemu mestu več ne ponavljal, kar bode gotovo mil. proštu v veliko veselje, prevzvišenemu vladiku pa v posebno tolažbo, če je ravno njih prihod, ki je poln miru bil in ljubezni in blagoslova božjega — duhove pomiril!

Po obedu so se mil. knezo-škof šli sprehajati na Kapiteljski hrib, ter ogledovali lepo okolico No-

vomeško, na večer pa jim je zapelo dolenjsko pevsko društvo tri prelepe pesmi, tako izborno, da smo mislili da slišimo Ljubljansko občudovano čitalnico. Tudi med te gospode pevce so se mil. knezo-škof podali ter se jim prav pristrčno zahvalili, na kar „živio“-klicev ni hotlo biti konca in ne kraja.

(Konec prih.)

„Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani

sedemnajsti občni zbor

vršil se je po že poprej naznanjenem dnevnem redu 10. t. m. od 10. ure zjutraj do 1. ure popoldne v mestni dvorani. Zborovanje bilo je jako zanimivo in videti je bilo, da se gg. učitelji z dežele, ki so bili pri zborovanju navzoči v velikem številu (nad 40), zelo zanimajo za pospeh narodnega šolstva in za blagor ljudstva v obče, kar se pa o večini mestnih in okoliških gg. učiteljih, ki so se pri zborovanju odlikovali s svojo nenavzočnostjo, ne dá tako lahko misliti. Pogrešali smo pri zborovanju po vsem tudi onih gospodov, ki po svojem stališču niso v zadnji vrsti poklicani, da bi pospeševali ljudsko šolstvo in omiko narodovo. Kaj je temu vzrok, vedó gospodje sami najbolje! Je-li pa to za-nje tudi primerno in častno, je drugo vprašanje, ktero bi morali vsekako odločno zanikati, ako pomislimo, kako se pri naprednih narodih vsa inteligenca, posebno pa gg. nadzorniki ljudskih šol in učitelji srednjih šol zanimajo za delovanje in napredek ljudskega šolstva. Ne trdimo sicer, da je vdeležitev takovih zborovanj za pospeh dobre stvari neobhodno potrebna in izključljivo merodajna, a popolno preziranje je pa vendar nekako znamenje apatije, da ne rečem celó antipatije.

Častno nam je omenjati tu gospoda dr. Josipa Vošnjaka, ki je bil ves čas navzoč pri zborovanju in je tudi blagovolil sam nekoliko spregovoriti. S posebnim veseljem konstatujemo, da so se letošnjega občnega zborovanja vdeležile tudi nekoje narodne gospodičine učiteljice; a upamo, da jih bode v prihodnjih letih vedno več pristopalo v narodno kolo ljudskih prosvetiteljev, kar bode močno pospeševalo naše težnje, kajti narodno ženstvo, posebno pa narodna učiteljica neizmerno pripomore k razvitju narodne zavesti, brez ktere ni narodnega napredka. Vivant sequens!

Iz odgovora g. predsednika in iz raznih poročil povzamemo sledeče: Društveni odbor imel je tekom leta sedem odborovih sej, pri kterih so se obravnavale razne stvari društvu v prid. Skrbelo se je tudi za prijateljsko dotiko in zvezo z družimi sorodnimi društvi. Vseh društvenikov je 156, od kterih je letos 23 na novo pristopilo. Pravih udov je 132, podpornih pa 24. Dohodkov imelo je društvo 366 gl. 31 kr., stroškov pa 233 gld. 84 kr.; ostane tedaj v gotovini 132 gld. 47 kr.

Materijelno stanje društva bilo bi pa še mnogo vgodnejše, ako bi vsi društveniki spolnovali svoje dolžnosti, bodisi gledé vplačevanja letnine ali pa gledé nakupovanja po društvu izdanih spisov. Posebno hudo je s zaostanki letnine, ki znašajo že okoli 200 gld. Naj bi vendar častiti gospodje društveniki blagovolili premisliti, da je le denar tisti „nervus rerum“, ki omogoči vspešno delovanje kaknega društva.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Osemstoletna slavnost) v spomin vstanovitvenja Št. Vidske župnije nad Ljubljano, prične se v četrtek 17. t. m. popoldne ob 4. uri, kedar bodo pripeljali nov tabernakelj iz Ljubljane. Slavnost se bode potem nadaljevala v soboto 19. septembra popoldne s slovesnim, jedno uro trajajočim zvonjenjem; v nedeljo 20. septembra s slovesno službo božjo in drugimi cerkvenimi slovesnostmi; v ponedeljek 21. sept. v nedeljo 27. sept.; v nedeljo 4. oktobra; v nedeljo 11. oktobra in završila v nedeljo 18. oktobra na žegnansko nedeljo. Natančen spored prinesemo v ponedeljek.

(Reservisti) 17. pešpolka in 7. lovskega batalijona prišli so danes iz Celovca od velikih vojaških vaj in so odšli takoj na odpust. Bilo jih je 570 mož. V ponedeljek, 14. t. m., pripeljeta se po železnici Tržaški pešpolk kralj Milan in 20. lovski batalijon, ter se takoj odpeljeta dalje v svoje stalne po-

sadke Pulj, Vodnjan, Trst in Kopar. V sredo, 16. t. m., prideta štaba 28. divizije in 56. pešbrigade s tremi batalijoni domačega pešpolka baron Kuhn in pa zdravstveni oddelek št. 8.

(Novakom in jednoletnikom), ki so se letos oglasili za dejansko službo, oglasiti se je pri dotičnem dopolnjevalnem vojaškem uradu 1. oktobra.

(Brambovec) završe z današnjim dnevom svoje vojaške vaje. Vreme jim ves čas ni bilo nič kaj posebno ugodno in so bili več mokri, nego suhi, da so se le venkaj pokazali. Danes pa, kakor nalašč za odhod, smehtljá se jim zlato solnce iz neba, da se jim bo, kar srce smejalo. Manj veseli ga bodo tisti, ki so prepozno prišli k vajam in bodo sedaj po nekaj ur na samotni premišljevali morali, da je točnost pri vojakihi prva reč. Prav tik nje stoji pa pokorščina.

(Biskup Strossmayer) praznoval je na Malega Šmarna dan svojo 70letnico, ob enem pa 35letnico svojega škofovanja. Na predvečer so mu napravili velikansko bakljado, drugi dan je bila pa velika služba božja. Deputacije prišle so iz cele Hrvaške in Slavonije. Slavnost se je završila v sredo.

(Poskušinja) iz državnega računovodstva bo 29. t. m. v Gradcu. Kdor jo želi delati, oglašaji se pismeno do 25. t. m. pri predsedniku dotične komisije, c. kr. finančnemu nadsvetniku Antonu vitezju pl. Burgerju v Gradcu.

(Dva delavca) je danes popoldne podsula zemlja do pasa, ki se je vtrgala pri kopanju odvodnega kanala v Slonovih ulicah. Pri življenji sta oba.

(Matevž Levec), ki je ob Porcijunkuli na Starem trgu pri Blaznikovi štacuni poskušal vlomiti, obsojen je zaradi tega na tri leta hude ječe, s postom poojstrene. Levec je na Ljubljanskem Gradu že dobro znan gost.

(Tretja dóba porotnih obravnav) prične se v ponedeljek 14. septembra. Prvi na vrsti je Alojzij Zupan zaradi hudodelstvo uboja. 15. sept. Franc Ulaga hudodelstvo tatvine in Janez Hribernik hudodelstvo uboja. 16. sept. Martin Hribar hudodelstvo tatvine in Luka Medie hudodelstvo požiga. 17. sept. Franc Lovša hudodelstvo spolske posilsti; Jakob Nachtigal in Franc Kosirnik hudodelstvo ponarejanja kovanega denarja. 18. sept. Jakob Mesec hudodelstvo uboja; Matija Zupan in Janez Kmetič hudodelstvo tatvine. 19. sept. Jožef Vidmar hudodelstvo budega telesnega poškodovanja. 21. sept. g. Ivan Železnikar, vrednik „Slov. Naroda“, pregrešek razžaljenja časti. Tožil ga je Matija Jonko, župan in deželni poslanec v Bolci.

(Premije) za lepo konjsko živino dobili so v soboto na Vrhnikih sledeči živinorejci: a) za žbete kobile: Vinko Ogorelec iz Škofljice 7 cekinov, Nace Jelovšek iz Vrhnik 5 cekinov, Andrej Marinka iz Vnanjih Goric 4 cekine, Janez Kermel iz Kozarjev 3 cekine, Jernej Jeraj iz Sinje Gorice in Franc Seliškar iz Lukovice svetinji. b) Za mlade breje kobile: Karol Obreza z Vrhnik 5 cekinov, Janez Gams iz Loke 4 cekine, Nace Štefin iz Zaloga 3 cekine, Janez Lenarčič iz Bevk 1 svetinjo. c) Za eno- in dveletna žrebeta: Josip Črné iz Kozarij 2 cekina, Josip Bernard iz Ljubljane 2 cekina, Jernej Jeraj iz Sinje Gorice 2 cekina; Josip Lenarčič iz Vrhnik, Franc Gregorec iz Sinje Gorice in Josip Krsmanec iz Bevk pa svetinje.

Telegrami.

Celovec, 11. septembra. Med navdušenimi „živio“-klici zapustil je cesar ob 1/2 3 Celovec. Pred odhodom napravil mu je župan Jessernigg na kolodvoru še poslovilen govor, zatrjuje, da se Korošci še vedno zastave stare Avstrije držé, in se trdno stojé kakor skala v morji vsakčas postavijo za cesarja in državo. Cesar se mu je jako prijazno zahvalil. Dolenji Drauburžani in pa Prevalci so ga tudi jako navdušeno pozdravili. — Cesar se je z lastnoročnim pismom deželnemu predsedniku zahvalil za izraze zvestobe in udanosti; posebno zadovoljen je bil pa z deželno razstavo.

Berolin, 12. septembra. Grof Benomar pričakuje jadrnika, ki bo prinesel opravičevanje španske vlade zaradi opsovanja nemške države.

Madrid, 12. septembra. Vlada pravi, da ni res, kar časniki trdijo, da bi bil Canovas izzival sovražne izjave. Do sedaj je na celam

Španjskem 200 ljudi zaradi puntanja zaprtih. Solms bo zvečer navzoč pri sprejemu v palači povodom rojstvene slavnosti princeze Asturijske.

Listnica vredništva.

Dopisniku z Gorenjskega: Kaj res mislite, da mi ne čutimo s kmetom, saj njegove težave ne poznamo samo iz popisov, marveč iz lastnega nazora. Sicer pa Vašega dopisa ne moremo priobčiti, ker se niste podpisali, niti povedali kraja (to vsaj mora vredništvo vedeti). Z glavo neradi v zid butamo, bi ne koristili ne Vam niti nam.

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

12. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 60 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 05 „
Akcije avstr.-ogerske banke	869 „ — „
Kreditne akcije	287 „ 25 „
London	125 „ — „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 92 „
Ces. cekini	5 „ 88 „
Nemške marke	61 „ 35 „

Št. 10.546

(1)

Stavbinska licitacija.

Zaradi oddaje del pri gradnji novega obrežnega zidu na desnem bregu Ljubljani od Hradekega mostu navzdol v dolžini 72 metrov vršila se bode pismena in ustna licitacija

dne 29. septembra letos ob 10. uri popoldne v mestni dvorani.

Kdor se hoče vdeleževati licitacije, mora ponudbi pridejati, oziroma pred začetkom licitacije položiti določeni vadij v znesku 600 gl. v gotovini, vrednostnih papirjih ali hranilničnih knjižicah.

Z izvrševanjem stavbe bo pričeti prihodnjo pomlad. Dotični načrti, pogoji in proračuni so ob navadnih uradnih urah vsakemu na ogled izpoloženi v prostorih mestnega stavbinskega urada.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 7. septembra 1885.

Št. 33.83

(1)

Razpis

štipendij za posebne šole na tehnologičnem obrtniškem muzeji na Dunaji, in sicer za mizarstvo, za pohišno opravo in stavbinska dela, — za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje, — in za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Izvršuje sklep slavnega deželnega zbora se razpišejo tri štipendije za mizarstvo, za pohišno opravo in stavbinska dela in za strugarstvo, dve štipendiji za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje, in ena štipendija za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Pogoji za te štipendije so ti-le:

1. Štipendije za mizarstvo, za pohišno opravo in stavbinska dela in za strugarstvo znašajo za 12 mesecev po 660 gl. Štipendiji za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje znašati za 7 mesecev po 324 gl. in štipendija za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo za 6 mesecev 360 gl.

2. Kdor dobi štipendijo, se zaveže, da hoče po izvrševanju šolskem tečaju najmanj skozi pet let v domači deželi proti primernemu plačilu po zahtevanju v dotičnih obrtniških delih teoretično in praktično podučevati.

3. Prošnjiki za štipendijo morajo 20 let stari biti ter dokazati, da so slovenskega in nemškega jezika dobro zmožni.

4. Kdor hoče dobiti štipendijo za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela ali za strugarstvo, mora še dokazati, da se je po dovršenem obiskovanju kake strokovne šole za domačo obrtnijo ali po dobro dokončanem poduku pri mojstru praktično posebno odlikoval.

Poduk o mizarstvu in strugarstvu se prične s 1. oktobrom l. 1885; koliko časa bode trajal, se pa ne more določiti, ker to bode odvisno od izobraženja in nadarjenja vsacega posameznega štipendista. Vendar pa se zahteva od vsacega, da najmanj eno leto dotično šolo nepretrgano obiskuje.

5. Prošnjiki za štipendije za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje, potem za štipendijo za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo morajo razum tega, kar se pod točko 3 zahteva, tudi dokazati, da so ljudsko šolo z dobrim uspehom dovršili; prošnjiki za štipendijo za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo pa morajo tudi še dokazati svoje vednosti in dosedanje praktično porabo pri izdelovanju domačih obrtniških izdelkov iz lesa.

Šolski tečaj za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrboveje traja od 1. oktobra 1885. leta do 30. aprila l. 1886, oni za domačo obrtniško rezljanje in strugarstvo od 1. oktobra 1885. leta do konca marca l. 1886.

6. Lastnoročno pisane in z vsemi potrebnimi dokazili podprte prošnje predložiti je najkasneje do 24. septembra t. l.

deželnemu odboru.

V Ljubljani, 11. septembra 1885.

Od deželnega odbora kranjskega.

Dva učenca

z dežele z nižjih razredov se vzameta v stanovanje in na hrano. Ob enem dobita tudi lahko proti primerni plači v tem stanovanju inštruktorja. Natančneje se izve pred škofijo h. št. 8 v pritličji. (3)

A. OREHEK,
krojač civilne in vojaške oprave
v Ljubljani,

na kongresnem trgu hiš. šte. 14
(nasproti nunski cerkvi), (3)

priporoča svojo dobro izbrano

zalogo blaga za gospode
po najnižjih cenah.

On je pripravljen p. n. gospodom naročnikom uzore ali oblike na dom pošiljati, da si po želji izberó. — 20% ceneje kakor drugod izdeluje vsakovrstno obleko po izvolji in okusu častitih p. n. naročnikov; podpisani sprejme tudi suknjo v izdelovanje oblek in se priporoča prav mnogobrojnim naročbam. Ob enem se spoštljivo priporoča prečst. duhovščini za izdelovanje duhovskih talarjev od navadnih do najboljših.

Franc Christof (4)

**leskeči lak za
tlak po sobah**

brez duhu,
tudi se takoj posuši.

Se vsled svojih dobrih lastnosti in zaradi svojega lahkega dela posebno priporoča tistemu, kdor si hoče sam tla položiti (lakirati). Soba je že v dveh urah za rabo. Dobi se v raznih barvah, ter pokriva tlak kakor vsaka oljnata barva, ali pa le samo leskeč brez vsake barve.

Uzorni namaz in poduk za rabo dobiva se po zalogah.

Franc Christof,

Berolin in Praga,

izumnik in edini izdelovatelj pravega leskečega laka za tlak po sobah.

Edino pooblašena zaloga za Ljubljano in okolice pri Jan. Luckmannu.

Piccoli-eva esenca za želodec,
katero pripravlja
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodeenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasane, hemoroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatlicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih uspešno rabil proti bolezni v želodcu in zlati žili. Ljubljana, mesec januar 1884.

(3) Dr. Emil ritez pl. Stöckl,

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 kosček 50 kr. 1000 kosčkov 4 gl. 2000 kosček 6 gl.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlic. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj sveža dobé v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti porzetji izvršujejo.